

Lubań – ozdoby budynku przy ulicy Mickiewicza 1

Budynek wzniesiony z czerwonej cegły przy ul. Mickiewicza, oznaczony numerem 1 i 1a, mieści Szkołę Podstawową nr 1, Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza oraz Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących im. Komisji Edukacji Narodowej. Sam gmach nie przedstawia większej wartości, jednak znajdują się w nim elementy obce, przeniesione z nieistniejących, starych budynków. Najpiękniejszym jest bez wątpienia wmurowany w bibliotecę kamienny portal z płaskorzeźbą ukazującą dawny Lubań, taki jakiego już nie ujrzymy. Widać na niej na przykład wieżyczkę kościoła ewangelickiego, który był usytuowany w pobliżu Baszty Brackiej. Wielu mieszkańców miasta pamięta jeszcze jaką burzę wywołało jego rozebranie. Niżej, również na tej samej tablicy, widnieje łaciński napis.

Obok portalu wmurowano w ścianę tablicę pamiątkową, której łaciński tekst informuje skąd przeniesiono to dzieło sztuki. Tłumaczenie brzmi następująco.

„Staraniem dyrekcji Liceum i świadczeniem Komitetu Rodzicielskiego ten starodawny portal, który zachował się w mieście Lubaniu, przy ul. Armii Czerwonej pod nr 17, ze zburzonego budynku nienaruszony pozostał i tutaj został przyniesiony w roku 1968.”

Właśnie w tym portalu zamontowano kratę drzwiową, metalową, kutą ręcznie, o zdobieniach z motywem roślinnym. Zamocowano na niej tabliczkę mówiącą, że jest to „Rękodzieło nieznanego rzemieślnika-kowala z około 1800 roku, przekazane dla Liceum przez dr Franciszka Komendzińskiego w sierpniu 1969”. Wyżej wisi sporych rozmiarów klucz, o którym wiadomo tylko tyle, iż jest tutaj od kilkudziesięciu lat.

Drugi portal, przeniesiony z rozebranego budynku, wmontowano w drzwi wejściowe, od wewnątrz. Widać tu wyraźnie, że jego półokrągłe zwieńczenie nie pasuje do ostrołukowego wejścia ceglanego. Wszystkie te detale znajdują się w budynku mieszczącym Liceum Ogólnokształcące, w którym oprócz starych portali można obejrzeć przykręcone na korytarzu pierwszego piętra (obok sekretariatu) dwie tablice pamiątkowe. Wyższa przedstawia orła siedzącego na napisie: „Chwała Polakom – Twórcom Komisji Edukacji Narodowej. Lubań. 1773-1973”. Niższa posiada tylko tekst: „Dla upamiętnienia 200-lecia powołania Komisji Edukacji Narodowej – Imię jej nadano Liceum Ogólnokształcącemu dla Pracujących w Lubaniu w 500 rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika, 100-lecie Polskiej Akademii Umiejętności, w roku Nauki Polskiej. 1773 – Październik – 1973”.

W poprzednich latach w Liceum mieściła się Izba Pamięci Narodowej. Obecnie po jej likwidacji pozostało niewiele eksponatów. Większość przekazana została do Muzeum Osadnictwa Wojskowego oraz zwrócona osobom, które je wypożyczyły. W miejsce tego mini-muzeum planuje się utworzenie szkolnej izby tradycji.

Krzysztof Tęcza